

Хрвати и Срби, који се појавише у првој половини 7. века на међама источне царевине, такође нису оружјем у руци отели од византијског цара земљиште, на ком се настанише, већ се управо на царев позив онамо доселише. Дакле поред свију оних честих а кад што и огромних напада, што су Словени управљали противу византијске државе од потоњих година 5. века, ти њихови напади немају тип освајања, већ су били управо скитничка пљачкања. Они се по том настанише и раширише само поступно, или што се онамо доселише, или просто што су тамо заостали. Тако се дакле збило, те су позније поникле разне словенске државе, иако у своме зачетку нису основане биле на темељу насилног освајања. Позније су се повећале оне, које већ постоје и ојачале словенске државе наравно и освајањем. А сада прелазимо описивању оних прилика, које су претходиле и изазвале сеобу Срба.

Године 610-е ступио је Ираклије на престо византијских царева, пошто је с овога потиснуо крволока и омраженог цара Фоку, који својом осмогодишњом чемерном владом умало што није упропастио државу.

Осим Словена, који су у другој половини 6 века поново и веома грозно пустошили области балканског полуострва, па се чак и у Пелопонезу угнездили, појавио се при крају Јустинијанове владавине још и други народ на ушћима Дунава, ширећи пред собом страх и трепет. То бејаху Авари, који су насртали на области византијске царевине око 575. године. У то доба уплели се беху византијски цареви у дуготрајне борбе са силним владарима Персије, који су из основа потресли царевину. Толиким и тако страшним непријатељима нападнути цареви куповали су често големим новцем нестално и непоуздано пријатељство овога или онога варварског народа, е да би бар с те стране нешто о безбедили држави мир, те да сву силу своју прикупе противу Персијанаца. И заиста видимо, где се Авари и Словени често међу собом боре, а све у корист лукаве византијске политике. Али све то није сметало, да ови народи касније посебице или у задрузи нападају на области царевине, убијајући и робећи од једнога до другога краја.

Јустинијанови наследници Тиберије и Маврикије били су истина немоћни да таква засебна пустошења отклоне, али су се бар противу Персијанаца са неким успехом борили.

Међутим је самовољна и махнита Фокина владавина довела царевину до крајње материјалне и моралне пропасти. Мисир и Африка, ове две велике провинције, оцепише се од државе. Европској области, која је од пустоши Словена и Авара тешко пострадада, грозила је опасност од новијих напада; азијске области, оставши без заштите, падоше у руке грабљивим Персијанцима. Не бејаше више војске, која је некада бранила царевину. Помреше ветерани, а новије чете нису могле да замене старе легије, ни по броју ни по ратничкој вештини. Државна ризница бејаше празна, а коначно исцеђене провинције нису могле приносити нове жртве. У таквим приликама чињаше се, да је неизбежан распад царевине.

Ираклије поново је спасао државу. Уложивши сву снагу своју, не штедећи црквено благо, још је и свештенство побудио, да добровољно жртвује своје драгоцености отаџбини у крајњој опасности, трудио се, да од европских варвара мир откупи, а међутим је војску организовао.